

T.D.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 23634
Tarih : 09.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Mart'ın Ümraniye Katliamında Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Zeynel ÖZEN

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih:	11 Ocak 2023	Esas No: 2/4835

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
0 9 Ocak 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
0 9 Ocak 2023
No: 150371

GENEL GEREKÇE

12 Mart 1995'te Alevilerin çoğunlukta yaşadığı İstanbul Gazi Mahallesi'ndeki üç kahvehane ve bir işyeri kimliği belirsiz kişilerce otomatik silahlarla tarandı. Buradaki saldırı sonucu Dede Halil kaya hayatını kaybetmiş ve 5'i ağır 25'de kişi yaralandı. Olayların ardından çok sayıda Alevi yurttaş, Gazi Mahallesi'nde toplandı, emniyet kuvvetlerinin olaya geç müdahale ettikleri için bir protesto yürüyüşü gerçekleştirdiler. Polislerin yürüyüş yapan grubun üzerine ateş açması sonucu bir kişi yaşamını yitirdi, birçok kişi de yaralandı.

13 Mart'ta yaklaşık 15 bin kişi olayı protesto etmek için gösteri yaptı. Emniyet güçleri kitlenin üzerine yine ateş açtı. Gösteriler sonunda 15 kişi hayatını kaybetti. Aynı gün İstanbul Valiliği Gazi Mahallesi ile iki mahallede daha sokağa çıkma yasağı ilan etti. 14 Mart'ta bölgeye askeri birlikler sevk edildi. 15 Mart'ta olaylar Ümraniye'ye sıçradı. Mustafa Kemal (o zamanki adıyla 1 Mayıs) Mahallesi'nde beş kişinin ölmesi ve 20'den fazla kişinin yaralanması üzerine bu bölgede de sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Gazi ve Ümraniye katliamlarıyla ilgili gerçekleşen davada aralarında tetiği çektikleri görüntülerle kanıtlanan polisler dahil, 20 polis yargılandı fakat hiçbirine ceza verilmedi. Polis memurlarından Adem Albayrak 4 kişiyi öldürmekten 6 yıl 8 ay, Mehmet Gündoğan iki kişiyi öldürmekten üç yıl dokuz ay hapse mahkûm edildi. Cezalar ertelendi. Diğer 18 sanık polisin ise beraatına karar verildi. Yargıtay, Albayrak ve Gündoğdu hakkında verilen kararı bozdu. Tekrar görülen dava sonunda Albayrak ve Gündoğdu toplam 4 yıl hapisle cezalandırıldı. Ümraniye Katliamında yakınlarını kaybeden aileler Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkeme Ümraniye'de katledilen beş yurttaşın ailelerine tazminat ödenmesine karar verdi.

Katliamın perde arkasındaki karanlık güçler hiçbir zaman tam olarak açığa çıkarılmadı. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir ile Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın daha sonra bakan olarak görev yaptılar.

Ülkemizde toplumsal barışın kalıcı olarak sağlanması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve böyle olası katliamların yaşanmaması için hatırlanıp yüzleşilmesi elzem bir ihtiyaçtır. Böyle bir anma ve yas günü ilan edilerek; olası provokasyonlar karşı toplum içerisinde çıkabilecek her türlü linç ve katliam girişiminin önüne geçerek, Alevifobiyle mücadele edilebilmesi için ciddi bir toplumsal farkındalığın yaratılması ve bir kardeşlik bilincinin aşılması amaçlanmaktadır.

Bu kanun teklifi ile; 15 Mart'ın İstanbul'un Ümraniye ilçesinde gerçekleşen katliamda hayatlarını kaybedenlere yönelik duyarlılık ve farkındalık yaratmak amaçlanmış ve 5 kişinin katledildiği 15 Mart gününün Ümraniye Katliamında Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü olarak ilan edilmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 15 Mart'ın Ümraniye Katliamında hayatını kaybedenleri anma ve yas günü olarak ilan edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**15 MART'IN ÜMRANİYE KATLIAMINDA HAYATINI KAYBEDENLERİ ANMA
VE YAS GÜNÜ İLAN EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 15 Mart'ın Ümraniye Katliamında hayatını kaybedenleri anma ve yas günü olarak ilan edilmesi kabul edilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.